

Balanceren op het snijvlak van dubstep en techno

De botsing tussen techno en dubstep heeft al veel geweldige muziek opgeleverd. Dat is voor een belangrijk deel te danken aan de Nederlandse producers 2562 en Martyn, die met *Unbalance* en *Great Lengths* twee klassieke albums hebben afgeleverd, waarop subbassen worden gecombineerd met abstracte soundscapes en een vierkwartsmaat.

Deze lijn wordt doorgetrokken door de Britse producer Scuba (Paul Rose). Als oprichter van het label Hot Flush is hij een van de grondleggers van dubstep. Maar na zijn verhuizing naar Berlijn, waar hij in de club Berghain de maandelijkse Substance-

avond organiseert, is hij steeds meer elementen van techno, en zelfs house en minimal gaan gebruiken.

Dat is te horen op zijn prachtige tweede album *Triangulation*. Als een ware evenwichtskunstenaar balanceert Scuba op het snijvlak van vele genres. Het album schiet ritmisch alle kanten op, van funky house ('On Deck') en techno ('Heavy Machinery') tot garage ('Three Sided Shape'). Wat deze elementen verbindt is een donkere en melancholische grondtoon en een imposant ruimtelijk geluid. Voorbeelden zijn de ijzige schoonheid van 'Latch' en het oorverblindende 'Before', waarop soulvolle vocalen voor een warme gloed zorgen te midden van alle abstractie.

Dubstep maakt door de kruisbestuiving met andere genres een grote bloei door en Scuba levert daar met *Triangulation* een belangrijke bijdrage aan.

TOON BEEMSTERBOER

Ze zoekt langzaam maar zeker de weg naar je hart

De nalatenschap van Om Kalthoum (1900-1975) is een monument in de Arabische muziek. Dit jaar opent het Holland Festival met een eerbetoon aan deze Egyptische zangeres. Onlangs heeft ook de Belgisch-Tunesische Ghalia Benali een cd uitgebracht die aan de Ster van het Oosten gewijd is. Benali wilde de muziek van de ster niet kopiëren, maar voortbouwen op het repertoire, er een persoonlijke

draai aan geven.

Ze heeft drastisch gesneden in het instrumentarium. Het uitgebreide orkest heeft plaatsgemaakt voor een *oud* (de Arabische voorloper van de luit), een tamboerijn en een contrabas. Een betere belichting van haar vertolkingen kan Benali zich niet wensen.

Haar stem komt met kalme tred vanuit de diepte omhoog, klinkt beurtelings bedachtzaam en geëmotioneerd. De oud tempert die uithalen, maar geeft ze ook plotseling extra kracht terwijl de tamboerijn de polsslag aanzienlijk versnelt. Langzaam maar zeker zoekt Benali zich een weg naar je hart.

RENÉ VAN PEER

Traag voltrekt het spel zich in een chroomstalen decor

Nadat Agamemnon door zijn zoon Orestes is vermoord, blijft acteur Hein van der Heijden lange tijd dood op de speelvloer liggen. Onderwijl jammert en klaagt de dader. Ook moeder Klytaemnestra krijgt deodelijke messteek van dochter Elektra. Actrice Marisa van Eyde kijkt neer en

verlaat ons niet. Dat roerloze neerliggen van de doden is een even intrigerend als bizar beeld in de voorstelling *Aars!*, geschreven door de Vlaamse schrijver Peter Verhelst en in 2000 in samenwerking met regisseur Luk Perceval opgevoerd.

Nu waagt Olivier Provily zich aan *Aars!*, een zintuiglijke en duistere variatie op het oeroude Oresteia-verhaal van incest, moord, bloed. Provily noemt zich een „dichtende regisseur“ die innerlijk theater wil maken”. Verinnerlijkt is zijn versie zeker. In een chroomstalen decor voltrekt het spel zich extreem langzaam. Was Perceval als eerste regisseur de man van de dynamiek, Provily is de regisseur van de stilstand. Het is of hij net géén theater wil maken. De hoofdrolspelers gaan in de dialoog geen contact met elkaar aan, behalve als het om lichamelijkheid gaat. Dan kroelen, slijpen en wentelen ze zich om elkaar heen.

De regies van Provily zijn nooit gemakzuchtig, voor spelers noch voor toeschouwers. Enerzijds is het extreem compromisloze zijn grote kracht. Net zoals bij eerdere voorstellingen, zoals *Hunker* van Sarah Kane, vermijdt Provily elke empathie met het toneelspel en boetseert hij zijn personages alsof het objecten zijn in een kille performance. Het boeit en kwelt, het intrigeert en zeurt. Alleen sterke spelers, zoals Van der Heijden en Nele van Rompaey als Elektra, kunnen aan deze verregaande eisen voldoen. De acteur zelf moet een eigenzinnigheid inbrengen, die de rol diepte en regelmatig openheid voor de toeschouwer geeft.

KESTER FRERIKS

#KijkHetGesprek

Topkok Jamie Oliver wil foodrevolution |

Vanavond om 22.45 uur is de Britse kok te gast in The Late Show. Hij wil de slechte Amerikaanse eetgewoontes op scholen aanpakken.

HET GESPREK

Overal op de kabel en digitaal op 25 Meer informatie www.hetgesprek.nl

Boven: foto's uit de Japanse serie *Amami*, tot en met 23 mei te zien in Museum De Pont, Tilburg. Onder: foto's uit *My Grandma Was a Turtle*, over jonge indianen. Te zien in FOAM, Amsterdam.

Kinderen beelden

De intieme, monumentale foto's van Cuny

► In de portretten van Cuny Janssen kijken de kinderen onbevangen in de lens – geen gekke bekken, geen argwaan.

► Twee series zijn nu in Nederland te zien.

Door TRACY METZ Kinderen over de hele wereld fotograferen: dat was het weidse plan waarmee fotograaf Cuny Janssen (35) na haar afstuderen in 2000 de wereld inrok, om te beginnen naar India. Na een half jaar kwam ze terug „met een berg foto's en een koffer vol levenservaring“, zegt ze. Sindsdien heeft ze

kinderen gefotografeerd in Macedonië, Iran, Zuid-Afrika, Japan en de Verenigde Staten. Sinds 2003 combineert ze deze portretten met beelden van de natuur in de omgeving waar die kinderen wonen.

Cuny Janssen, inmiddels zelf moeder van een kind van drie, heeft al op uiteenlopende plaatsen in de wereld gefotografeerd. In 2008 had ze zelfs tentoonstellingen in vier werelddelen: in Japan, Zuid-Afrika, Amerika en in Nederland in de Kunsthal. Haar nieuwste projecten, zijn gemaakt in Japan, op het subtropische eiland Amami Oshima, en in Amerika.

De titel van het Amerikaanse project, *My Grandma Was a Turtle*, verwijst naar de Turtle-subclan van de Delaware-stam. Andere stammen komen

er ook in voor, soms in één en dezelfde persoon verenigd: Creek, Seminole, Cherokee, Chickasaw. Janssen reisde naar het plaatsje Bartlesville in de staat Oklahoma om jonge indianen te

► Ik maak foto's van natuur waar de tijd even stilstaat ◀

fotograaf Cuny Janssen

fotograferen – niet de overbekende problemen en clichés, maar het gewone, moderne leven. Ze was nieuwsgierig naar de moderne 'native Americans' en in hoeverre er aan hun ge-

paradox van de mensheid uit

Janssen zijn te zien in Amsterdam en Tilburg

zichten iets van hun herkomst te zien zou zijn. Bij de ene volstrekt niet, bij de ander meteen; de ene heet simpelweg William Scott Burks, de ander Johnny Sheeky Welit Poloch Lee Tucker.

In kinderen, meestal tussen de vier en de twaalf, vindt ze de paradox van de mensheid op een directe en argelose manier uitgebeeld: het unieke van ieder mens enerzijds, de universele gelijkheid anderzijds. In haar portretten kijken de kinderen onbevangen in de lens – geen gekke bekken, geen argwaan, geen koketterie. Het helpt, zegt Janssen, dat ze een technische camera gebruikt, een groot apparaat op een statief waarbij ze haar hoofd onder een doek moet doen. „Voor hen wordt het op die manier

duidelijk dat het maken van deze foto een serieuze zaak is.”

De kracht van deze portretten is juist die rust en die directheid. Daardoor zijn ze intiem en monumentaal tegelijk. In het boek *Amami* schrijft een Japanse scholiere een reactie op een van de portretten: „Mijn adem stakte van verbazing. Het meisje op de foto probeert niet beleefd te zijn of een of andere sociaal aanvaarde etiquette te volgen. Al die nutteloze dingen zijn weggevaagd. Ik dacht dat ik de hartslag van het leven kon horen. Kon ik maar zo eerlijk met mezelf zijn!”

Janssens onderwerpekeuze breidt zich geleidelijk uit. Naast kinderen komen er ook volwassenen in beeld; naast ongerepte natuur verschijnen

er meer beelden van menselijke aanwezigheid. Een autowrak op een erf in Oklahoma, decoratief gesnoeide bomen in voortuinen van houten huizen op Amami. „Het gaat mij niet om topografische hoogtepunten“, zegt Janssen, „maar om intuïtie. Ik zoek niks, ik wil niks aantonen. De natuur verandert natuurlijk doorlopend, maar ik maak foto's van natuur waar de tijd even stilstaat doordat omstandigheden precies samenkomen: de kleuren, de sfeer, het licht. Plekken waar ik de harmonie in het arbitraire zie.”

Over haar eigen natuurfoto's heeft ze wel eens geschreven, de kunsthistoricus Simon Schama citerend, dat ze wil dat haar foto's 'vooral het leven zelf, de complexiteit, het genot en de

Bijzondere fotoboeken

- Cuny Janssen maakt van haar fotoprojecten **niet alleen tentoonstellingen maar ook bijzondere uitgaven**. Ze werkt altijd samen met grafisch vormgever Sybrén Kuiper.
- **Sommige van die uitgaven zijn al collectors' items geworden:** *India* (2002), *Portrait/Landscape*, *Macedonia* (2004), *There's Something in the Air in Prince Albert*, over Zuid-Afrika (2007) en *Finding Thoughts* die haar tentoonstelling in Londen in 2005 begeleidde. Het Macedonië-boek is opgenomen in het toonaangevende overzichtswerk over fotoboeken van de Engelse fotograaf Martin Parr.

